מסורת הש"ס
עם הוספות

מסכת מקוואות
פרק ב' משנה ה'

מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שָׁלֹשׁ גְּמוֹת שֶׁל מַיִם שֶׁאוֹבִין שֶׁל לֹג לֹג, אִם יָדוּעַ שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ אַרְבָּעִים סְאִין מַיִם כְּשֵׁרִים עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לַגְּמָא הַשְּׁלִישִׁית, כָּשֵׁר. וְאִם לָאו, פָּסוּל. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִקְוֶה סָמוּךְ לְמִקְוֶה:

עין משפט
נר מצוה

ענ א מיי' פ"ז מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ד:
עד ב ג מיי' פ"ס מהלכות פרה אדומה הל"ד:
א ד ה מיי' פי"ח מהלכות מעשה הקרבנות הל"ה:
ב ו מיי' פי"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יג:
ג ז מיי' שם הלכה יב:
ד ח מיי' פ"ג מהלכות ע"ז הלכה ג:

שיטה מקובצת
פרק שלישה עשר

רש"י ד"ה קרי ביה. **דאי** לדברבי אלעזר כתוב ולא עוד. ובספר ישן פי' אחר קרי ביה ולא יזבחו וכו' דאי לא אתא אלא לחד אזהרה לא ליכתוב אלא ולא יזבחו מדכתיב ולא עוד משמע דאתא לאשמועינן אזהרה אחרת. (גליון):

תורה אור השלם

א) וְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפָּר אֶל מחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מְקוֹם טָהוֹר אֶל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עֵצִים בָּאֵשׁ עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף:
[ויקרא ד, יב]

ב) וְהִשְׂרִיף אֹתָם יַכֹּהֵן בָּעֵרָה וְרָחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה:
[ויקרא טו, כח]

ג) וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכֹם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו:
[ויקרא יז, ח-ט]

ד) הַשְּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה: [דברים יב, יג]

ה) אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שור אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַّחֲנֶה: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיְ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:
[ויקרא יז, ג-ד]

ו) וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם:
[ויקרא יז, ז]

ז) הַשְּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּנָּקֵשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ וּפֶן תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן גַּם אָנִי: [דברים יב, ל]

מַף כָּמָן כו': וְרַבָּנָן. דְּמִפְּקִי לֵיהּ לְקָרָא לְטוּמְאַת בְּגָדִים וְלֵית לְהוּ ג"ש: הֵיכָא שָׁרִיף לְהוּ. לְאֵיזוֹ רוּחַ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם. שֶׁכָּל מַעֲשֵׂה טַהֲרוֹת בַּפָּסוֹן[1]: אַבֵּית הַדֶּשֶׁן. לְרִיף שֶׁיַּקְדִּים לְשָׁם דֶּשֶׁן מִזְּבֵּחַ, שֶׁיְּהֵא קוֹדֶשׁ לָכֵן 'מִקּוֹם שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן'. מִכְּלָל דְּלֵית"ק לֵית לְרִיף[1]: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא. דְּאָמַר לָהּ סַיְּעִינָן 'עַל שֶׁפֶךְ' אֶלָּא שֶׁיְּהֵא מְקוֹמוֹ מִדְּרוֹן, שֶׁיְּהֵא דֶּשֶׁן מִשְּׁפֶךְ: וְדִילְמָא בִּמְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ הוּא דְּפַלִּיגִי. וּמוֹדֶה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב [2] שֶׁיַּקְדִּים שֶׁם דֶּשֶׁן, אֶלָּא דְּבָעֵי נַמֵּי מְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ (פ"): 'הַשּׂוֹרֵף'. סְתַמְעַסֵּק בְּגָרְרֵי שְׂרִיפָתָן [3]. כְּגוֹן הַמְסַיְּעֵי בִּשְׁעַת שְׂרִיפָה. וְהָתַם מַנָּא לִיהּ כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּתַנֵּי מְטַמְּאִין בְּגָדִים (פ"): הַשּׂוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים. וְאִיהוּ הַשּׂוֹרֵף הַמְסַיְּעֵי בִּשְׁעַת שְׂרִיפָה. יָכוֹל אַף מְשַׁנְּעֵשׂוּ אֲפֵר מְטַמְּאִין בְּגָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר [4] 'אוֹתָם', אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, [5]וּמְשַׁנְּעֵשִׂין אֵפֶר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי [6] שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, נִיתַּךְ הַבָּשָׂר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רָבָא, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ דְּשַׁוְיֵיהּ חָרוֹכָא:

הַדְרָן עֲלָךְ טְבוּל יוֹם

הַשּׁוֹחֵט [7]וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ, חַיָּיב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיָּיב עַל הָעֲלָאָה. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, [8]שֶׁחַט בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ חַיָּיב, שֶׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ פָּטוּר, שֶׁלֹּא הֶעֱלָה אֶלָּא דָּבָר פָּסוּל. אָמְרוּ לוֹ, אַף הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ פְּסָלוֹ. [9]הַטְּמֵא שֶׁאָכַל בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא בֵּין קֹדֶשׁ טָהוֹר, [10]חַיָּיב. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר חַיָּיב, וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא פָּטוּר, שֶׁלֹּא אָכַל אֶלָּא דָּבָר טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ, אַף טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַטָּהוֹר, כֵּיוָן שֶׁנָּגַע בּוֹ טִמְּאָהוּ. וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא [11]פָּטוּר, שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא עַל טוּמְאַת הַגּוּף: **גמ'** בִּשְׁלָמָא הֶעֱלָה, כְּתִיב עוֹנֶשׁ וּכְתִיב אַזְהָרָה; עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב [12] 'וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ'; אַזְהָרָה, דִּכְתִיב [13] 'הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלֹתֶיךָ', וְכִי הָא [14]דְּאָמַר רַבִּי אָבִין אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר[15], כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'הִשָּׁמֶר' 'פֶּן' 'וְאַל', אֵינוֹ אֶלָּא לֹא תַעֲשֶׂה; אֶלָּא שְׁחִיטָה, בִּשְׁלָמָא עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב [16] 'וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ', אֶלָּא אַזְהָרָה מִנָּלָן, אָמַר קְרָא [17] 'וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד'. הַאי מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַבִּי אֶלְעָזָר, [18]דְּאָמַר, [19]מִנַּיִן לְזוֹבֵחַ בְּהֵמָה לְמַרְקוֹלִים שֶׁהוּא חַיָּיב, דִּכְתִיב 'וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם', אִם אֵינוֹ עָנֵן לִכְדַרְכָּהּ, דִּכְתִיב[20] [21]'אֵיכָה יַעַבְדוּ', תְּנֵהוּ עָנֵן לְשֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ. אָמַר רַבָּה, קְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא יִזְבְּחוּ', וּקְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא עוֹד'. אַכַּתִּי מִיבָּעֵי לֵיהּ [22]לְכִדְתַנְיָא, עַד כָּאן הוּא מְדַבֵּר בְּקָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, אַף כָּאן לְמִזְרְחָהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם. אֶלָּא לְרַבָּנָן[6] הֵיכָא שָׁרִיף לְהוּ. כִּדְתַנְיָא, הֵיכָן נִשְׂרָפִין, לְצִפּוֹן יְרוּשָׁלַיִם חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, [23]אַבֵּית הַדֶּשֶׁן נִשְׂרָפִין[6]. אָמַר רָבָא, מַאן תַּנָּא דְּפָלִיג עֲלֵיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא, דְּתַנְיָא, [24] 'עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף', שֶׁיְּהֵא שָׁם דֶּשֶׁן, שֶׁיַּקְדִּים לְשָׁם דֶּשֶׁן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, שֶׁיְּהֵא מְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ. אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵּי, דִּילְמָא בִּמְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ פְּלִיגִי. תָּנוּ רַבָּנָן, [25]הַשּׂוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים, [26]וְלֹא הַמַּצִּית אֶת הָאוּר מְטַמֵּא בְּגָדִים[27], וְלֹא הַמְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה מְטַמֵּא בְּגָדִים. וְאֵיזֶהוּ הַשּׂוֹרֵף, הַמְסַיְּעֵי בִּשְׁעַת שְׂרִיפָה. יָכוֹל אַף מְשַׁנְּעֵשׂוּ אֵפֶר מְטַמְּאִין בְּגָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר [28] 'אוֹתָם', אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, [29]וּמְשַׁנְּעֵשִׂין אֵפֶר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי [30] שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, נִיתַּךְ הַבָּשָׂר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רָבָא, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ דְּשַׁוְיֵיהּ חָרוֹכָא:

הַדְרָן עֲלָךְ טְבוּל יוֹם

הַשּׁוֹחֵט. קָדָשִׁים בַּחוּץ וְהֶעֱלָם בַּחוּץ בְּהֶעֱלֵם אֶחָד: חַיָּיב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיָּיב עַל הָעֲלָיָיה. שֶׁכֵּן שְׁנֵי גּוּפֵי עֲבֵירָה, דְּתַרְוַיְיהוּ כְּתִיבִי, 'אֲשֶׁר יִשְׁחַט' 'וַאֲשֶׁר יַעֲלֶה' (וַיִּקְרָא יז): שֶׁלֹּא הֶעֱלָה אֶלָּא דָּבָר פָּסוּל. וַאֲנַן מִתְקַבֵּל בְּקָנִים בְּעֵינָן, דִּכְתִיב 'וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ' (שם): כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ פְּסָלוֹ. וְאַף"ס [31]לְמַאן דְּאָמַר אֵינוֹ חַיָּיב, הָתָם הָכָא אֶחָד הוּא. מִשּׁוּם דְּפָלִיגִי רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי וְרַבָּנָן בְּתַרְוַיְיהוּ, וְדָמוּ כְּגוּפָא דְּחַדֵּי, תְּנִינְהוּ גַּבֵּי חַדֵּי: כֵּיוָן שֶׁנָּגַע בּוֹ טִמְּאָהוּ. וְאַף"ס [כִּי] הָדַר מְלֵיל לֵיהּ מִתַּיָּיב, וּמַה לִּי נְגִיעָה בָּשָׂר עַל יָדוֹ מַה לִּי נְגִיעָה ע"י חֲלָרִים: שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא עַל טוּמְאַת הַגּוּף. כְּדִכְתִיב 'וְטוּמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה', וְדָרְשִׁינַן בְּפֶרֶק בֵּית שַׁמַּאי (לְעֵיל דף מג:) בְּטוּמְאַת הַגּוּף הַכָּתוּב מְדַבֵּר, מִי שֶׁטּוּמְאָה פּוֹרֶצֶת מִמֶּנּוּ: **גמ'** שְׁחִיטָה וְהַעֲלָאָה שְׁתֵּי פָּרָשִׁיּוֹת סְמוּכוֹת זוֹ לָזוֹ בְּחַמְרֵי מוֹת: אֶלָּא אַזְהָרָה מִנָּלָן. דְּקָא מְחַיְּיבִינַן לֵיהּ עֲלֵיהּ חַטָּאת, שֶׁלֵּין מַטָּאת בָּאָה אֶלָּא עַל לָאו וְכָרֵת, כְּדִתְנַן (ג) הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מְעֹלִין עֲשֵׂה וְאֵין חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן חַטָּאת, בְּמַסֶּכֶת כְּרִיתוֹת (דף ב.): [32]לְמַרְקוֹלִים. אע"פ שֶׁעֲטוֹדָתוֹ לְבֶרֶךְ בְּזִיּוֹן לְסִקְלוֹ בַּאֲבָנִים, וְזֶה עוֹדְנוּ לְבֶרֶךְ כָּבוֹד, וְלָא קָרֵינָא בֵּיהּ 'מִיכָּה יַעַבְדוּ' הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן, אף"ס מִנַּיִן שֶׁחַיָּיב. וְלָאו אַזְהָרָה, דְּכָל הָעִנְיָן שֶׁנֶּעֱשָׂה בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה: [33]וְלָא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִים אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם: אִם אֵינוֹ עָנֵן לִכְדַרְכָּהּ, תְּנֵהוּ עָנֵן לְשֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ. אָמַר רַבָּה, קְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא יִזְבְּחוּ', וּקְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא עוֹד'. אַכַּתִּי מִיבָּעֵי לֵיהּ [34]לְכִדְתַנְיָא, עַד כָּאן הוּא מְדַבֵּר בְּקָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, מִשְּׁהוּקַם מִשְׁכָּן[35], דְּלֵילוּ הָכָךְ דְּהוּקְדְּשוּ מִעִיקָּרָא, אִי לָא מְרַבֵּי לְהוּ קְרָא בְּהֶדְיָא, מִסְתָּמָא לָא שְׁמָעִינָן לְהוּ: שֶׁהֲרֵי דִּמְכוּדָּדִים נִינְהוּ, לָא נָפְקָא מִ"אֵיכָה יַעַבְדוּ", כִּדְמוֹכַח בְּפֶרֶק מַרְבֵּעַ מִיתוֹת (סַנְהֶדְרִין דף סג.), דְּאָמַר מַתַּיי, שָׁלֹשׁ הִסְתַּמְּרוּתוֹת בַּעֲבוֹדָה זָרָה [לָמָה], מַתַּת לְכִדְרָכָהּ, וּמַתַּת לְשֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ, וּמַתַּת לְתַלֵּן. וּפְרִיךְ, כְּדַרְכָּהּ מֵאֵיכָה

הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה: כֵּיוָן שֶׁנָּגַע בּוֹ טִמְּאָהוּ. אַף עַל גַּב דְּמִשְׁפַּחַת לָהּ כְּשֶׁתְּחַט לוֹ חֲצִירוֹ בְּבֵית הַבְּלִיעָה, סְתָמָא דְּמִילְּתָא מִיירֵי קְרָא אֲפִילּוּ בְּטוּמְאָן לְחוּץ פִּיו[1]:

אַזְהָרָה מִנָּלָן. פֵּירֵשׁ בַּקּוּנְטְרֵס, דְּקָא מַסְיְּיבִי לֵיהּ עֲלֵיהּ [חַטָּאת], שֶׁמִּין חַטָּאת בָּאָה אֶלָּא עַל לָאו וְכָרֵת, כְּדִתְנַן הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מְעֹלִין עֲשֵׂה וְאֵין חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן חַטָּאת, בְּמַסֶּכֶת כְּרִיתוֹת (דף ב.). וְקָשֶׁה לְפִירוּשׁוֹ, דִּבְרֵישׁ אֵלּוּ הַן הַלּוֹקִין (מכות דף יג:) מַשְׁמַע [2]דְּקָרְבָּן לָא בָּעֵי אַזְהָרָה. דְּקָרֵיךְ הָתָם, וְדִילְמָא אַזְהָרָה הוּא, דְּהָכָא אֵין מִיתָה אֶלָּא עַל לָאו וְכָרֵת. וּמִשֵּׁם, שֶׁהָיוּ טַעֲמָא מִשּׁוּם דְּמִיתָה כּוּפָּה לַעֲבוֹדָה זָרָה, מָה עֲבוֹדָה זָרָה שֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה, לְאַפּוּקֵי הָכֵי דְּקוּם עֲשֵׂה נִיהוּ. **וְרָקָם לָעֲרֵל**, דְּהַאי דְּבָעֵי הָכָא 'אַזְהָרָה מִנָּלָן', דְּהָכָא הָיוּ מִשּׁוּם דְּחָשִׁיב לֵיהּ בְּפֶרֶק אֵלּוּ הַן הַלּוֹקִין (שם.) הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ, וְלָאו אַמַּתְנִיתִין [3] קָאֵי. וְהַאי דְּקָתָנֵי בְּכְרִיתוֹת 'הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מְעֹלִין עֲשֵׂה', הָכָא הָיוּ לְאוֹמֵר דְּקוּם עֲשֵׂה נִיהוּ, וּלְכָכֵי לֵית בְּהוּ חַטָּאת. **וּמִיהוּ** לְקָמָן בְּשֶׁמַּעְתִּין[4] מַשְׁמַע דְּלְאַפּוּקֵי לָאו קָאָתְיָא, דְּקָרֵיךְ רָבָא 'וְכָל חַטָּאת' וְכוּ' דְּתִנְיָא הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מְעֹלִין עֲשֵׂה, מִיבְּעֵי לֵיהּ מִלּוֹמַר דְּקוּם עֲשֵׂה נִיהוּ, וְאִי לָאו, אַמַּתְנִיתִין קָאֵי, דְּקָתָנֵי 'הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מְעֹלִין עֲשֵׂה', הָכָא הָיוּ לְאוֹמֵר דְּקוּם עֲשֵׂה נִיהוּ, וּמִשְּׁמַע נַמֵּי דְּלָאו דְּלֵית בְּהוּ אַזְהָרָה כְּלָל:

מִנַּיִן לְזוֹבֵחַ בְּהֵמָה לְמַרְקוֹלִים שֶׁהוּא חַיָּיב. פֵּירֵשׁ בַּקּוּנְטְרֵס, אע"פ שֶׁעֲטוֹדָתוֹ לְבֶרֶךְ בְּזִיּוֹן לְסִקְלוֹ בַּאֲבָנִים, וְזֶה עוֹדְנוּ לְבֶרֶךְ כָּבוֹד, וְלָא קָרֵינָא בֵּיהּ 'מִיכָּה יַעַבְדוּ' הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן, אף"ס מִנַּיִן שֶׁחַיָּיב. **וְרָקָם לָעֲרֵל**, דְּכָל הָעִנְיָן שֶׁנֶּעֱשָׂה בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה: [35]וְלָא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִים אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם: אִם אֵינוֹ עָנֵן לִכְדַרְכָּהּ, תְּנֵהוּ עָנֵן לְשֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ. אָמַר רַבָּה, קְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא יִזְבְּחוּ', וּקְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא עוֹד'. אַכַּתִּי מִיבָּעֵי לֵיהּ [36]לְכִדְתַנְיָא, עַד כָּאן הוּא מְדַבֵּר בְּקָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, אַף כָּאן לְמִזְרְחָהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם. אֶלָּא לְרַבָּנָן[6] הֵיכָא שָׁרִיף לְהוּ. כִּדְתַנְיָא, הֵיכָן נִשְׂרָפִין, לְצִפּוֹן יְרוּשָׁלַיִם חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, [37]אַבֵּית הַדֶּשֶׁן נִשְׂרָפִין[6]. אָמַר רָבָא, מַאן תַּנָּא דְּפָלִיג עֲלֵיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא, דְּתַנְיָא, [38] 'עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף', שֶׁיְּהֵא שָׁם דֶּשֶׁן, שֶׁיַּקְדִּים לְשָׁם דֶּשֶׁן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, שֶׁיְּהֵא מְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ. אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵּי, דִּילְמָא בִּמְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ פְּלִיגִי. תָּנוּ רַבָּנָן, [39]הַשּׂוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים, [40]וְלֹא הַמַּצִּית אֶת הָאוּר מְטַמֵּא בְּגָדִים, [41]וְלֹא הַמְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה מְטַמֵּא בְּגָדִים. וְאֵיזֶהוּ הַשּׂוֹרֵף, הַמְסַיְּעֵי בִּשְׁעַת שְׂרִיפָה. יָכוֹל אַף מְשַׁנְּעֵשׂוּ אֵפֶר מְטַמְּאִין בְּגָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר [42] 'אוֹתָם', אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, [43]וּמְשַׁנְּעֵשִׂין אֵפֶר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי [44] שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, נִיתַּךְ הַבָּשָׂר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רָבָא, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ דְּשַׁוְיֵיהּ חָרוֹכָא:

הַדְרָן עֲלָךְ טְבוּל יוֹם

הַשּׁוֹחֵט [7]וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ, חַיָּיב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיָּיב עַל הָעֲלָאָה. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, [8]שֶׁחַט בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ חַיָּיב, שֶׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ פָּטוּר, שֶׁלֹּא הֶעֱלָה אֶלָּא דָּבָר פָּסוּל. אָמְרוּ לוֹ, אַף הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ פְּסָלוֹ. [9]הַטְּמֵא שֶׁאָכַל בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא בֵּין קֹדֶשׁ טָהוֹר, [10]חַיָּיב. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר חַיָּיב, וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא פָּטוּר, שֶׁלֹּא אָכַל אֶלָּא דָּבָר טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ, אַף טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַטָּהוֹר, כֵּיוָן שֶׁנָּגַע בּוֹ טִמְּאָהוּ. וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא [11]פָּטוּר, שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא עַל טוּמְאַת הַגּוּף: **גמ'** בִּשְׁלָמָא הֶעֱלָה, כְּתִיב עוֹנֶשׁ וּכְתִיב אַזְהָרָה; עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב [12] 'וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ'; אַזְהָרָה, דִּכְתִיב [13] 'הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלֹתֶיךָ', וְכִי הָא [14]דְּאָמַר רַבִּי אָבִין אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר[15], כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'הִשָּׁמֶר' 'פֶּן' 'וְאַל', אֵינוֹ אֶלָּא לֹא תַעֲשֶׂה; אֶלָּא שְׁחִיטָה, בִּשְׁלָמָא עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב [16] 'וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ', אֶלָּא אַזְהָרָה מִנָּלָן, אָמַר קְרָא [17] 'וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד'. הַאי מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַבִּי אֶלְעָזָר, [18]דְּאָמַר, [19]מִנַּיִן לְזוֹבֵחַ בְּהֵמָה לְמַרְקוֹלִים שֶׁהוּא חַיָּיב, דִּכְתִיב 'וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם', אִם אֵינוֹ עָנֵן לִכְדַרְכָּהּ, דִּכְתִיב[20] [21]'אֵיכָה יַעַבְדוּ', תְּנֵהוּ עָנֵן לְשֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ. אָמַר רַבָּה, קְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא יִזְבְּחוּ', וּקְרִי בֵּיהּ 'וְלֹא עוֹד'. אַכַּתִּי מִיבָּעֵי לֵיהּ [22]לְכִדְתַנְיָא, עַד כָּאן הוּא מְדַבֵּר בְּקָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, אַף כָּאן לְמִזְרְחָהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם. אֶלָּא לְרַבָּנָן[6] הֵיכָא שָׁרִיף לְהוּ. כִּדְתַנְיָא, הֵיכָן נִשְׂרָפִין, לְצִפּוֹן יְרוּשָׁלַיִם חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, [23]אַבֵּית הַדֶּשֶׁן נִשְׂרָפִין[6]. אָמַר רָבָא, מַאן תַּנָּא דְּפָלִיג עֲלֵיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא, דְּתַנְיָא, [24] 'עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף', שֶׁיְּהֵא שָׁם דֶּשֶׁן, שֶׁיַּקְדִּים לְשָׁם דֶּשֶׁן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, שֶׁיְּהֵא מְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ. אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵּי, דִּילְמָא בִּמְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ פְּלִיגִי. תָּנוּ רַבָּנָן, [25]הַשּׂוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים, [26]וְלֹא הַמַּצִּית אֶת הָאוּר מְטַמֵּא בְּגָדִים[27], וְלֹא הַמְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה מְטַמֵּא בְּגָדִים. וְאֵיזֶהוּ הַשּׂוֹרֵף, הַמְסַיְּעֵי בִּשְׁעַת שְׂרִיפָה. יָכוֹל אַף מְשַׁנְּעֵשׂוּ אֵפֶר מְטַמְּאִין בְּגָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר [28] 'אוֹתָם', אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, [29]וּמְשַׁנְּעֵשִׂין אֵפֶר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי [30] שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אוֹתָם מְטַמְּאִין בְּגָדִים, נִיתַּךְ הַבָּשָׂר אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רָבָא, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ דְּשַׁוְיֵיהּ חָרוֹכָא:

הגהות הב"ח

(**א**) רש"י ד"ה ולגמא וכו' משופך הס"ד ואח"כ מה"ד המסייע כגון המתעסק: (**ב**) שם ד"ה דשוף וכו' לא מיקרי ולר"ש כל"ל ותיבת אלעזר כרכי נמתק: (**ג**) שם ד"ה אלא ולא וכו' כדתנן במס' כריתות הפסח וכו' חטאת הס"ד: (**ד**) שם ד"ה למרקולים וכו' אינם יעבדו ואפ"ה כל"ל ותיבות ואעשה כן נמתק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אזהרה וכו' דקרבן **לא בני אזהרה.** עיין בנ"ק דף קס ע"ב תוס' ד"ה מאי לאו ומדוע דף יח ע"ב תוס' ד"ה ל"ש:

ליקוטי רש"י

דשויה חרוכא. דהוי ניתך הבשר ומפר מיהו לא הוו לתת קמח מטמאין עד שיעשו אפר לתוסס קרינא ביה לרבי אלעזר כרכי שמעון שויה חרוכא לא מטמא דלא פר מיקרי [יומא סח:].

הגהות וציונים

(**1**) צ"ל ולרבנן, ותיבת "אלא" נמחק. וכצ"ל ברש"י (ש"מ): (**2**) והשורף השורף מטמא (שמכ"ר, וכ"ה בירושלמי): (**3**) תיבות "מטמא בגדים" נמחק (ש"מ): (**4**) **ר"א ברבי** שמעון. בה"ז (גליון). וכ"ה בירושלמי וברש"ר כאן: (**5**) נ"א **אילעאי** (גליון). וכ"ה בכל המקומות שצריין במסוה"ש: (**6**) לכדרכה **דנפ